

Сергій В. Давиденко

РЕВЕРСИВНА ЛОГІСТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У статті обґрунтовано напрями трансформації системи управління реверсивною логістикою в Україні як чинника розбудови циркулярної економіки в умовах євроінтеграції та повоєнного відновлення. Систематизовано три методологічні підходи до оцінювання реверсивних ресурсних потоків – потоково-функціональний, еко-статистичний та управлінсько-результативний – та доведено, що жоден з них окремо не забезпечує повноцінної доказової бази для управлінських рішень.

Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що реверсивна логістика в умовах євроінтеграції змінює свій управлінський статус: з допоміжної функції повернень вона перетворюється на стратегічний базис, від ід якого залежить як доступ українських підприємств до ринків ЄС, так і реалізація моделі повоєнного відновлення на циркулярних засадах. Саме ця зміна статусу, а не лише зростання обсягів зворотних потоків, визначає необхідність системної трансформації управління.

Зіставлення трьох методологічних підходів до оцінювання реверсивних ресурсних потоків – потоково-функціонального, еко-статистичного та управлінсько-результативного – засвідчує, що жоден із них окремо не забезпечує побудови повноцінної доказової бази для управлінських та регуляторних рішень. Наявна в Україні асиметрія, за якої переважає захоронення відходів, а механізми розширеної відповідальності виробника та цифрового паспорта продукції впроваджуються фрагментарно, є наслідком саме методологічного, а не лише інфраструктурного дефіциту.

Запропоновано трирівневу модель трансформації за методологічним, регуляторним та інфраструктурним напрямками як взаємозалежний контур змін, що формує підстави розглядати реверсивну логістику як стратегічний чинник конкурентоспроможності українських підприємств в умовах нових регуляторних вимог ЄС.

Ключові слова: реверсивна логістика, циркулярна економіка, євроінтеграція, управління відходами, розширена відповідальність виробника, трансформація управління, повоєнне відновлення.